

Önce Denetimin, Sonra da Yönetimin İflası...

İçeriği Yazan: [sedatergenc](#) [1] Zaman: Per, 24/11/2011 - 13:17

Yazar: Sedat ERGENÇ

Yazının Yazıldığı Tarih: 24.11.2011

Kamunun olduğu her yerde, kamunun nasıl yönetileceği mesele olmuş, bilindi bilineni, en kolay, en iyi, en faydalı, en etkili kamu yönetimi biçimi evvelden beri aranagelmıştır.

Kamu Yönetimi, Yönetim Biliminin altında yer alan bir bilimdir. Bu bilim kamu yönetiminin nasıl olması gerektiğini, organizasyonunu, hukuksal durumunu, ilkelerini, biçimlerini inceler ve irdeler. En önemli övünç kaynaklarımızdan biri olan 1.000 yıllık devlet geleneğimiz içinde, Enderun Mektebinden beri Siyasal Bilgiler Mektebi, Siyasal, Akademi, İktisadi İdari Bilimler gibi değişik isimler altında faaliyetini sürdüren okullar kamuya yönetici yetiştirmişlerdir ve yetiştirmeye de devam etmektedirler...

Hepsi koro halinde şunu söyler; Yönetimin belirli unsurları vardır. Bu unsurlardan birisi eksik olursa o yönetim bir bakkal yönetimi, bir kabile yönetimi olur. Yani, bu tarz yönetimlerin muaffak olamaması, gelişememesi ve yıkılması mukadderdir...

Neymiş koca koca üniversitelerin öğrettikleri yönetimin unsurları? :

- Planlama (karar alma),
- Organizasyon (işbölümü-örgütlenme),
- Koordinasyon (liderlik-iletişim),
- Denetleme (izleme)

Bu unsurlar birbirini takip ettiği gibi, zaman zaman iç-içe de girer, ancak döngü devam eder ve sistem sürekli kendini yeniler, üretir-doğurur, böylece süreç devam eder - gider...

Eğer bu süreçler yönetim tarafından iyi kurgulanırsa, taktik ve yöntemler iyi belirlenirse o organizasyon bakımından ilerleme olur, aksi takdirde hem yönetenler, hem yönetilenler ve hem de organizasyon (devlet) için bu bir heva ve heves olur, zaman ve kaynak kaybı olur, fet-ret olur, **"geldi geçti üfürükten bir dönem"** olur...

İyi yönetenlere düşen en temel görev, yönetim unsurlarını yerine getirirken, her birisi için en verimli yöntemlerin belirlenmesidir. Bu da sonuç ve başarı ile de doğrudan ilintilidir.

Doğru Yer, Doğru İş, Doğru Adam, Doğru Zaman, Doğru Yöntem = Verim ve Başarı

Bu genel bilgilerden sonra, son zamanlarda etrafta neler oluyor ona bakalım:

Ülkemizde genel hatları itibariyle başarılı görünen bir yönetim vardır. Özellikle ekonomi, sağlık, sosyal güvenlik, ulaştırma gibi temel alanlarda çok belirgin bir başarıdan söz edilebilir. Bunu tescil eden sadece rakamlar değil, aynı zamanda seçimlerdir...

Ancak son 10 yıldır bir konuda garip gelişmeler olmaktadır.

Nedir bu?:

Bankacılık gibi hata affetmeyen finansal alanlar dışında, hemen hemen kamu sektörlerinin tamamında denetime karşı hiç de sıcak bakılmamaktadır.

Bu yazıda bu bakışın **haklılığı veya haksızlığını sorgulamak yerine, sebep sonuç ilişkisi kurularak, bu duruma nereden gelindiği, bundan kimin zararlı çıktığı ve bu durumdan uzaklaşmak için neler yapılması gerektiği** üzerinde durulacaktır.

Buraya nereden geldik:

10 Milyon nüfuslu, 50.000 kamu çalışanına sahip, 1 milyar dolar toplam GSMH.ya sahip olan ülkemiz-devletimiz son 80 yılda önemli gelişmeler kaydetmiş olmasının yanı sıra, özellikle denetim yöntem ve organizasyonunda/anlayışında ele tutulur bir gelişme kaydetmemesine rağmen, denetim hizmetleri son yılları saymazsak, bu güne kadar hemen hemen her alanda önemini ve etkililiğini korumuştur.

Ancak itiraf etmek gerekir ki; son zamanlarda denetim kendisini yenilemediği gibi, genel hatları itibariyle yönetimin oyuncağı haline gelmiştir. Denetim izleme fonksiyonundan çok, maalesef yönetimin ibracısı veya yaygın bir olumsuz söylemle “tetikçisi” haline dönüşmüştür.

Bu da **entropi’yi** beraberinde getirmiş, denetim sistemi tek kelimeyle iflas etmiş, kendi kendini yok etmiştir...

Kamuda işlerin nasıl yapılacağı, nasıl organize edileceği ve nasıl izleneceği hüküm altındadır. Bir memurun görevini yapmaması durumunda, suç işlemesi durumunda neler yapılacağı, usul ve erkânı mevzuatla belirlenmiştir.

Ancak geçmişte iktidarsız hale gelen kurnaz yöneticiler, denetimin gücünden istifade ederek kendi iktidarsızlıklarını örttükleri gibi, denetim yönetimi de buna seyirci kaldığı için, olumsuzlukların günah ve vebalini de deneticilere yıkmayı ortaklaşa başarmışlardır.

Sonuç olarak mevcut yanlışlıklardan yönetim değil denetim suçlanır hale geldiğinden, denetimin etkililiği azalmaya devam etmektedir...

Bunun daha iyi anlaşılması için bir örnekle açalım:

A kurumunun B ilindeki ünitesinde bazı hatalar olduğu, o ildeki yetkililerce belirlenmiştir.

Durum hemen merkeze haber verilerek denetim elemanı talep edilmiştir.

Denetim elemanı gelir ve konu ile ilgili 3 günlük bilgisi ile sorunu çözer(!), cezaları dağıtır ve gider.

Denetim elemanının 1 doğru kararının yanı sıra 5 yanlış karar verme olasılığı yüksektir. Oysa mevcut yasa ve yöntemler, şikâyetle konu olan o yanlışlığın yerinde incelenmesini ve ceza gerekiyorsa yerinde cezalandırılmasını önermektedir. Her yerde sicil ve disiplin amirleri vardır. Bunlar olayın ve failin en yakınındadır. Bu sebeple kanun bu zat-ı muhterem/muhteremeleri disiplin amiri olarak görevlendirmiş ve yetkilendirmiştir.

Mahallindeki yönetici konusu suç olan olumsuz bir durum karşısında gerekli işlemi yaptığında bölgenin sosyal ve siyasi baskısı ile karşılaşacağını bildiğinden, basiretsizliğini, yetersizliğini, beceriksizliğini kapatabilmek için, denetim yönetimine rağmen, çoğu zaman topu merkeze atmayı becermiştir.

Hal bu ki denetim (ve denetim yönetimi), bu ve benzeri çatışmaların çözümü için iştahlı olmasa ve yasal zorunluluğa uygun olarak durumu çözmek için işlemi öncelikle ve tercihan (kahir ekseriyetle) mahalline havale etse, hem işlemler kolaylaşacak, hem ucuza mal olacak, hem de daha doğru karar

verilecektir.

Maalesef bugüne değin denetim yönetimleri bu tuzağa düşmüştür. Merkezden gönderdiği denetim elemanı ile sorunlara çözüm aramış, her zaman isabetli karar verememiş, herkese ceza dağıtan ceberrut bir güç haline gelmiş, hatta zaman zaman işlerin kilitlenmesine sebebiyet vermiş, başarısız idareler için ise başarısızlıklarını örten, adeta ideal bir **günah keçisi** haline gelmiştir.

Kamu çalışanlarının çoğu, memuriyet hayatı içinde haklı veya haksız olarak, bir veya birden çok ceza almış, bunlarla ilgili olarak doğru, yanlış veya eksik kararından dolayı denetim elemanı kötü adam durumuna düşmüştür. Maalesef denetim elemanı suçlanmış, çok zaman da haklı gerekçelerle vicdanlarda mahkûm edilmiştir...

Bu hal ve gidişin yansıması ise bu günkü durumdur: Denetimin yönetimden uzaklaşması, kariyer yapısına uygun olmayacak şekilde yönetim hiyerarşisi içerisinde etkisizleştirilmesi, örselenmesi, dışlanması, maddi ve moral imkânlarını kaybetmesidir.

Hepsinden önemlisi de; denetim fonksiyonunun, yönetimin diğer fonksiyonları arasındaki etki ve yerinin değişmesidir. Eminim ki bu da istikbalde kamunun mal ve hizmet üretimindeki potansiyel zafiyetinin en önemli sebebi olacak, bu sarmal-kısır döngü de tüm bürokrasiye zarar verecektir.

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

Hangi denetim, hangi yönetim

İçeriği Yazan: İzzet Kütükoğlu Zaman: Çar, 07/12/2011 - 00:23

Sayın Sedat Ergenç, Bu yorumu yirmi yıl kamuda çalışmış, aynı zamanda kamuda çalışmakta iken düzeni baştan aşağı eleştiren bir de kitap yazmış bir fikir adamı olarak yazıyorum.

Kötü bir düzen kurgulanmış ise, kötü bir düzen kötüyü kollar kayır. Kötü bir düzende iyi bir şeyler aramak beyhudedir, boşunadır.

Kötülük düzenin neresindedir?

Demokratik sistemlerde kuvvetler ayrılığı diye bir ayrılıktan söz edilir. Türkiyede henüz bunun ne olduğunu, neden gerekli olduğunu anlamış üç adam bile bulamazsınız!

Yasama, seçilmiş insanlardan oluşan meclistir.

Yürütme, kamu adına faaliyet yürütmektir.

Yargı, adli kurumların yürüttüğü faaliyettir.

Demokratik yönetimlerde seçilmişler ülkeyi yönetir fakat, Demokratik yönetim sistemi hakkında fikir sahibi insanlar, seçilmiş yasama meclisinin üyelerine hiç bir şekilde, "Yürütme demezler!"

Bizim anayasalarımıza göre Hükümet yürütmedir.

Hem yasama, hem yürütme faaliyeti yürüten bir hükümet öngören bir anayasa!

Bununla kalsa öp başına koy; Hem yasa yapan, hem yasaları tatbik eden bir hükümet! Bitmedi.... hem kamuyu yapılandıran, atayan, tayin eden, beğenmediğini görevden alan bir hükümet! Bitmedi... Kendi atadığı, emir kullarını, sistemin dalkavuğu halindeki bürokratları keyfince yöneten bu hükümet Sıkı durun, aynı zamanda devleti denetleyenleride tayin eden hükümettir!

Bu memlekette, Genel müdür, vali, ilçedeki kaymakam ankaradan emir almadan çöp atlayamaz! Bu zevatlar sistemin gereğini yapmaya mahkumdurlar! kendilerini emredersiniz bakanım, siz bilirsiniz efendim, nasıl isterseniz efendim demeye şartlandırmışlardır. Sistem bunu gerektirir!

Ben bu gün yaşıyorum, ben yetmişli yıllarıda yaşadım.

Bakan istiyorsa genel müdür, kanuna uyar mı diye bakmaz. baksada fark etmez, bakana kanundan bahsedilmez! O kanunu yapan adamdır.!

Anlamamız gerekir ki, herşeyi iktidara, hükumete bırakmış anayasalarımız olmuştur.

Bir anayasa devletin üst düzey bürokratinin, valinin atanmasını bir kurala bağlamamış kanun yapana bırakmışsa Üstüne üstlük, yasama ile yürütmeyi bir birine katıp Hükumete yürütme demişse, bu şu demektir; bu ülkede meclis çoğunluğunu elinde tutanlara sınır hudut yoktur! egemenlikleri sınırsızdır.

Bakin şu talihsizliğe ki, bu yanlış anayasalar zamanla kanıksanmıştır. Bütün yanlışlar kanıksanmıştır. Siyasetçi kanıksamıştır! Üniversitede ders veren anayasa profesörü bu anayasal yanlışları kanıksamıştır!

Gel sen böyle bir ülkede yeni anayasa yap yapabilirsen!

Kuvvetler ayrılığı denilen ayrılık, siyasi iktidarları olmaları gerektiği noktada durdurabilmek için gereklidir.

Fakat bu anayasaya yazmakla olmaz. Anayasada kuvvetleri ayıracak bir sistem gereklidir.

Kuvvetler ayrılığı, siyaseti bürokrasinin dışında tutmak için gereklidir. Kurumları siyasetin olumsuz etkisinden korumak için gereklidir.

Demokrasi diyoruz. Seçilmiş yöneticiler diyoruz. Şunu bilmeliyiz ki; bir ülkenin anayasası seçilmiş yöneticiye sınırsız bir egemenlik veriyorsa, o ülkede insanlar sağdan soldan düşman veya kötülük aramasın! Anayasaları o ülkeye yeter.

Amerika demokrasiyi neden seviyor, neden oraya buaraya demokrasi getiriyor?

Çünkü bu aptal milletler, demokrasinin ne menem şey olduğunu bilmezler, Kendi elleriyle seçilmiş insanları kral yapan bir anayasa yaparlar. Bu anayasalar bu ülkeleride, ülkeyi yönetenleride kendilerine muhtaç bırakacaktır. Amerika gibi ülkeler bu tip anayasaların nasıl bir girdap oluşturacağını ve bu girdap içerisinde hiç kimsenin başarısızlıklarının nedenini düşünemeyeceğini çok iyi bilmektedirler!

Türkiye de insanlar ülkenin neden başarısız olduğunu düşünemiyorlar! Bunları ben kitabımda yazdım. Ben düşünemedim ama, bunu üniversitedeki profesör düşünemez. Şu sebepten düşünemez. Adam anayasa profesörü olmuş ama, okumuş olduğu bütün kitaplar yanlış bir anayasayı referans alarak yazılmıştır.

Bu memlekette anayasayı eleştirip yakılmayan kitap, anayasayı eleştiripte hapse atılmayan adam yoktu bir zamanlar. bu şekilde düzen kendi aydınını yetiştirdi. Bu yüzden anayasada sırtan, bangır bangır bağırarak aykırılıkları görebilecek aydınımız yoktur. Benim gibi ilk okuldan itibaren okuldan ayrılmış, düzenin adam edemediği bir kaç adam varsada bunun ehemmiyeti yoktur. Kimse bunca okumuş adam dururken bu cahillerin doğrularına inanmaz!

Meclisteki adam, düzenin adamı, (düzen derken cumhuriyetin değil) bu anayasalarla cumhuriyet falan olmaz. seçilmiş krallıklar olur! üniversitede ders veren hoca düzenin adamı, bunlar güya gençleri aydınlatıyor! ne aydınlatması bunlar gençleri kendi karanlıklarına gömüyorlar.

İlk okul tahsilliyim. Bir kitap yazdım. Tbmm kütüphanesinde öyle duruyor. Boynumun borcudur

bir kitap daha yazacağım. Şu yeni anayasayı bir görelim ondan sonra yazacağım.

Şimdi yazarsam yeniden yazmak durumunda kalırım. Hiç merak etmiyorum. eminim mevcut anayasada ne kadar kötülük varsa, yenisine aktarılacaktır.

Anayasa değişmeli diyenler yanlışları ortadan kaldırmak için demiyorlar, saltanat dediğin yarım olmamalı. onun için yeni anayasa istiyorlar.

Muhalefette istiyor. onların ki de bir umut... belki bizde bir saltanat fırsatı doğar diye yeni anayasa istiyorlar.

Elli yıldır bu ülkede insanlar, hükümetten kurtuluş kurtuluş olarak görmüşlerdir. Şimdi birileri bu hükümetten kurtulmanın çaresini arıyor. Bu hükümet gitse gelecek hükümetten kurtulmanın çaresi aranacaktır.

Kimse bu rejim cumhuriyete neden benzemiyor diye düşünmedi! İnsanlar kamplaştırıldı bilhassa üniversiteler bunun aracı oldu.

Yazacak çok şey var ama, yazılandan anlayan beri gelsin.

Saygılar, selamlar.

cevap

İçeriği Yazan: sedatergenc Zaman: Per, 08/12/2011 - 00:42
izzet bey, değerli fikirleriniz için teşekkürler...

cevap

İçeriği Yazan: sedatergenc Zaman: Per, 08/12/2011 - 00:42
izzet bey, değerli fikirleriniz için teşekkürler...

- [İç Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (01/05/2024 - 01:03 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/once-denetimin-sonra-da-yonetimin-iflasi%E2%80%A6>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/sedatergenc>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>